

A. Fri handel

Til § 12

Reglerne i § 12 om personers erhvervelse af landbrugsejendomme er i princippet en videreførelse af reglerne i § 16 i den nugældende landbrugslov.

Bestemmelserne i § 12, stk. 1 og 2, omhandler erhvervelse af en landbrugsejendom i situationer, hvor erhververen ikke i forvejen er ejer eller medejer af en landbrugsejendom.

Hvis ejendommens areal er under 30 ha, skal erhververen – udover aldersbetingelsen på 18 år – opfylde krav om fast bopæl på den erhvervede ejendom inden 6 måneder efter erhvervelsen, jf. § 12, stk. 1, nr. 3. Bopælskravet regnes – som hidtil – normalt fra det tidspunkt, hvor der er indgået bindende aftale om erhvervelsen.

Bopælskravet ved erhvervelse af en landbrugsejendom har baggrund i formålsbestemmelsen i § 1 og i de underliggende formål, der bl.a. tager sigte på at tilgodese bosætning og udvikling i landdistrikterne og på at tilgodese selvejet som den overvejende besiddelses- og driftsform i landbruget. Bopælskravet er begrundet i tvingende samfundsmæssige hensyn, idet det primært forhindrer jordspekulation, og idet det bidrager til at bevare selvejet som den overvejende besiddelses- og driftsform i dansk landbrug og derved er med til at sikre bosætningen i landdistrikterne. Hertil kommer, at landbrugslovens bopælskrav ved et samspil med sommerhusloven og planlovens § 40 supplerer lovgivningen om erhvervelse af fast ejendom, der ikke er helårsboliger. Bopælskravet bidrager således til at begrænse køberkredsen således, at de landmænd, der skal leve af at drive landbrug, bliver i stand til at erhverve de ejendomme, der skal tjene som deres produktionsgrundlag.

Bopælspligten ved erhvervelse er ikke helt ubetinget, idet der er visse, men dog ret begrænsede muligheder for dispensation (typisk udsættelse af bopælspligten), jf. bemærkningerne til § 17.

Hvis ejendommens areal er 30 ha eller derover, skal erhververen – udover betingelserne i § 12, stk. 1 – opfylde de krav til en jordbrugsuddannelse, der fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, og selv drive ejendommen, jf. § 12, stk. 2.

Kravet om uddannelse og kravet om egen drift følger ad, således at der automatisk indtræder et krav om egen drift, når der ved erhvervelsen er krav om opfyldelse af uddannelseskravet. Det er således logisk at kræve en jordbrugsuddannelse for den, der varetager driften, når man bl.a. ønsker at sikre en forsvarlig drift

af landbrugsejendomme. Der henvises i øvrigt til afsnit 10 om ”Forholdet til EU-retten”.

Kravene til en jordbrugsuddannelse forudsættes fastsat med udgangspunkt i de nugældende uddannelseskrav, der omfatter såvel teoretiske uddannelser (herunder bl.a. grønt bevis eller diplom, teknikeruddannelser, agronom og lignende) som uddannelser, der bygger på praktisk uddannelse ved selvstændig drift af en landbrugsejendom med et dyrket areal på mindst 15 ha eller et arbejdsbehov på mindst 900 timer årligt.

Det foreslås, at den hidtil gældende arealgrænse på 15 ha for en praktisk uddannelse ved drift af en jordbrugsbedrift ændres, således at uddannelseskravet kun er opfyldt, hvis erhververen har drevet en jordbrugsbedrift med et dyrket areal på mindst 30 ha eller med et arbejdsbehov på mindst 900 timer årligt. Opgørelsen af arbejdsbehovet skal som hidtil ske med udgangspunkt i standardnormtimer, der er fastsat i medfør af reglerne om støtte for yngre jordbrugere. Det foreslås endvidere, at den nuværende bestyrerregel opretholdes uændret.

Det foreslås desuden, at kravet om selvstændigt at have drevet en landbrugsejendom i en vis årrække suppleres med et krav om, at vedkommende også skal have været personligt involveret i driften af ejendommen. En person bør således ikke kunne opnå uddannelsesattest alene på baggrund af drift ved hjælp af maskinstation.

Samtidig skal det præciseres, at der skal være tale om egen drift af en landbrugsejendom, som vedkommende har ejet eller forpagtet lovligt. Det skal således ikke være muligt at opfylde uddannelseskravet ved drift af en ulovlig ejet eller forpagtet landbrugsejendom.

Ved drift af en ejendom uden landbrugspligt må der – som hidtil – ske en konkret vurdering af, hvorvidt denne drift kan opfylde uddannelseskravet, dvs. sidestilles med de ovennævnte uddannelser.

Uddannelseskravet er også opfyldt, hvis erhververen har gennemgået en jordbrugsuddannelse i udlandet, hvis uddannelsen kan sidestilles med en af de godkendte uddannelser.

Kravet om, at erhververen selv skal drive ejendommen, der ofte benævnes som krav om egen drift, skal, som hidtil, opfyldes af erhververen i en periode på mindst 8 år – ligesom bopælspligten. Kravet om egen drift vil også være opfyldt ved drift med maskinstation, idet det afgørende er, om ejendommen drives for ejerens regning og risiko.